

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Tovariš Lojze Hofbauer, učitelj v Hrastniku, je daroval domu 100 Din z geslom: »Tudi Ljubljana mora dobiti svoj Učiteljski dom!« O, da bi imel še mnogo posnemovalcev!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Porekarjev kamen« so nadalje darovali: Učit. društvo Konjice, nabrala učit. R. David 89 dinarjev; učit. društvu Sv. Lenart v Slov. goricah 100 Din; Ormož, tov. Ad. Rosina nabral 520 Din; Ljutomer, tov. sreski šol. nadzornik F. Karbaš nabral 640 Din. — Skupno je dala zbirka za »Porekarjev kamen« lepo vsoto Din 5352.50. Prav iskrena zahvala vsem darovalcem in zbirateljem! — Popravek: V predzadnjem izkazu navedeni znesek Din 200.—, ki ga je darovalo UD učiteljsko gornjegrajskega okraja ni bil namenjen za »Porekarjev kamen« ampak darovan namestu venca na grob tov. Poberaja.

»Učiteljskemu domu« v Mariboru sta nakazala tovariša Vekoslav in Eliza From jubilejni dar 101 Din s pripisom:

Volja jeklena tovariša Hrena vsem bodi nam vzor. Geslo njegovo »mar« i »bore« prešine sleherni učiteljski zbor!

Dragotin Humek nabral v učiteljski družbi 150 Din. Iskrena hvala!

Mladinska Matica.

IZ 22. SEJE

1. Razpravljalo se je o pogojanjih glede prevoda Ribičičevega »Mihca in Jakca« v hrvaščino.

2. Bevkova povest »Lucec išče očeta« bo obsegala 6 tiskovnih pol. Hafnerjeve »Botra z griča« 5 tiskovnih pol. Deržajeva »Skanica« »Zivljenje hudobne kavke Katke« 3½, »Kresnice« pa 5 tiskovnih pol.

3. Subskripcijska okrožnica za dr. Čermeljovo knjigo »O Tesli in razvoju elektrotehnike« bo objavljena v »Učiteljskem Tovarišu« in se razpošlje vsem višje organiziranim osnovnim šolam, vsem meščanskim, vsem srednjim in strokovnim šolam.

4. Knjige Mladinske Matice dobijo samo tisti, ki so se naročili na vse številke »Našega roda«. Naj izide tozadavna notica v »Našem rodu« in v »Tovarišu«.

5. Za reklamo darujemo nekaj izvodov naših publikacij višji nadzornici za osnovne šole in zabavišča — gđc. Veverki v Kaliforniji.

Zadnja številka »Našega roda« in knjige Mladinske Matice izidejo letos nekoliko prej kot druga leta; to pa zato, da se lahko izvršijo razne reklamacije še tokom šolskega leta in da ne bo nepotrebnih zmed.

Štiri knjige Mladinske Matice bodo letos izredno zanimive, ni čuda, da jih naši naročniki težko pričakujejo. Prosimo pa poverjenike in spolih vse tovariše, da povedo učencem, da imajo pravico do knjig Mladinske Matice samo stalni naročniki »Našega roda«, ki doplačajo še 2.50 Din za knjige. Kdor ni naročil in ni plačal vseh 8 letošnjih številke »Našega roda«, je izgubil pravico do knjig in teh ne dobi. Kdor hoče dobiti knjige, mora še tokom tega meseca naročiti in plačati vse tiste številke »Našega roda«, ki mu manjkajo.

V zalogi imamo še nekaj izvodov 3., 4., 5., 7. in 8. številke II. letnika »Našega roda«, ki jih oddajamo samo po 20 par

»Obzor« od 28. aprila govori o oceni Magajnovca »Gornjega mesta« tudi o živahnem delu Mladinske Matice

Rokopis »Jermanov Pavle« leži že nad eno leto v tajništvu M. M. Prosimo neznanega avtorja, da nam sporoči svoj naslov, da mu rokopis lahko vrnemo.

Novi naročniki Mladinske Matice, ki dobio letos Bevkovo povest »Lucec išče očeta«, bodo hoteli imeti gotovo tudi prvi del z zanimive povesti knjigo »Lucec in njegov škorec« To lahko dobijo za 5 Din že zdaj pri upravi Mladinske Matice, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Nadaljevalno šolstvo.

VIII. No. 2716 1.

RAZGLAS.

Prvi delni risar. tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Na tehniški srednji šoli v Ljubljani se priredi prvi delni risarski tečaj za učitelje na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Ta risarski tečaj se bo vršil od 4. julija do incl. 27. avgusta tekočega leta.

Kandidati, ki želijo posečati razpisani strokovni tečaj, morajo predložiti najkasneje en mesec pred pričetkom tečaja pravilno opremljene prošnje službenim potom na kr. banskoupravo, oddelček za trgovino, obrt in industrijo. Obenem je z navadno dopisnico obvestiti takoj inspektorja za strokovno šolstvo pri kr. banskoupravi o vloženih prošnji z navedbo imena, priimka, službenega kraja in službenih let ter s pripombo, da li že kandidat poučuje na strokovnih nadaljevalnih šolah in koliko časa.

Čim dobe kandidati nato od svoje predpostavljene oblasti dovoljenje za poset tečaja, se jih o tem, z navedbo imen sprejetih kandidatov, obvesti v dnevnikih, odnosno v učiteljskem strokovnem glasilu.

Kandidati, ki bi se ne držali strogo teh predpisov, se pod nobenim pogojem ne sprejmejo v tečaj.

K tečaju se pripuščajo učitelji (učiteljice), ki so usposobljeni za osnovne in meščanske šole. (Maksimalno število 30.) Prednost »inter pares« imajo učitelji, ki že poučujejo na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Prošnje, kolkovane s 5 Din kolkom, naj se vložijo najkasneje do 4. maja t. l.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 21. aprila 1932.

Šolski radio.

—r Program za XXVI. teden. V torek 10. Horn. V 1. predavanju bo obravnaval temo: O volji; v 2. predavanju: Napoleonovo mladost. I.—II.

—r Statistika postaj v Evropi. Trenutno štejemo sedaj v Evropi 260 postaj. Od teh ima 78 postaj vsaj 0.5 KW, 73 jih ima po 1 KW, 22 po 2 KW, 13 po 5 KW, 6 po 7 KW, 26 po 10 KW, 8 po 13 KW, 11 po 15 KW, 8 po 20 KW, 4 po 25 KW, 3 po 30 KW, 4 po 35 KW, 2 po 40 KW, 8 po 50 KW, 2 po 55 KW, 15 po 60 KW, 2 po 75 KW, 6 po 100 KW, 2 po 120 KW, 1 po 130 KW, 2 po 150 KW. Vse evropske postaje skupaj imajo 4157 KW. Vsem na čelu je Rusija, ki izkazuje 1073 KW, njej sledi Nemčija s 675 KW, Anglija s 478 KW in Francija (s severno Afriko) s 322 KW.

Stanovska organizacija JUU

iz društev:

Vabila:

= JUU SRESKO DRUŠTVO V KRA- NJU bo zborovalo v sredo 11. maja ob 9. uri v Sokolskem domu v Skofji Loki Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Telovadni nastop (tov. Horvat). 3. Volitev delegatov. 4. Predlogi in slučajnosti. Do zborovanja mora biti poravnana vsa zaostala članarina!

= JUU SRESKO DRUŠTVO V MUR- SKI SOBOTI preklicuje svoje zborovanje, ki naj bi se vršilo skupno z ljutomerskim sres. učiteljskim društvom 7. maja v Radencih Ljutomersko društvo praznuje 5. maja prazno 60-letnico društvenega obstoja, zato je svoje skupno zborovanje z našim društvom v Radencih odpovedalo. Vršilo se bo predvidoma v jeseni. — Predsednik: Gabrijelčič s. r.

Poročila:

+ JUU SRESKA DRUŠTVA LASKO, LITJA IN BREZICE so imela skupno zborovanje v Trbovljah v Sokolskem domu dne 9. aprila 1932. Predsedoval je predsednik sreskega društva za laški okraj tov. Pleskovič, ki je uvodoma pozdravil sreske šolske nadzornike gg. Potočnika, Bezeljaka in Drnovška, nadalje predsednika sekcije tov. Dimnika, trboveljskega župana g. Voduška in nad 200 navzočih tovarišev in tovarišice. Med drugim se je spomnil težkega udara, ki je zadell vse drž. uradnike, torej tudi učiteljstvo, z občutnim znižanjem draginskih doklad. Ta udarec nam je resen poziv, da se oklenemo organizacije še tesneje, kajti le v močni organizaciji bo močan tudi vsak poinec.

Z iskrenimi besedami je nato pozdravil zborovalce trboveljski župan gosp. Vodušek. Kot star šolnik dobro pozna naporno delovanje učiteljstva med narodom ter globoko ceni njega velike zasluge za povzdigo kulture in izobrazbe. Posebno spoštuje one tih delavce v oddaljenih hribih, ki odrezani od sveta junaško prenašajo vse napore in požrtvovalno in nesebično delujejo za narod in njega blaginjo. Nadalje izrazi željo, naj bi se vršila enkrat banovinska skupščina v Trbovljah, kajti takrat bodo Trboveljčani pokazali, kako znajo ceniti učiteljsko delo.

Za g. županom je podal situacijsko poročilo predsednik sekcije tov. Dimnik. V dvehurnem govoru je pojasnil vse aktualne zadeve, ki se tičejo učiteljskega stanu. Med drugim je opozoril tovariše in tovarišice na izredno težko delo sekcije in jih pozval, naj jo s svojimi močmi krepko podpro.

Za govorom predsednika tov. Dimnika se je vršil koncert mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode. Zbor je nastopil pod vodstvom svojega pevovodje tov. Šuligoja z dokaj pestrim sporedom. Zborovalci so se čudili mirnosti in samozavestnemu nastopu trboveljskih siavčkov, ki so odpeli pesmice s tako preciznostjo, ki jo mnogi od navzočih niso pričakovali.

Po koncertu je pevovodja zbora tov. Šuligoj imel referat o metodiki pevskega pouka. Svoj referat je naslonil v glavnem na pouk, ki ga upošteva pri petju. Za poučevanje uporablja harmonij ali pa klavir, ki pa mu služi večjidel le v pomoč. Največ nauči deco s svojim glasom, kajti z nobenim instrumentom ne more pokazati deci tako lepo dinamična znamenja kot s svojim glasom. Dinamiko smatra kot najglavnejši pripomoček za estetsko in izrazito prednašanje. Veliko važnost polaga tudi na vokalizacijo, intonacijo in pravilni nastavek glasu. H koncu priporoča vsem najboljše glasbeno šolo poleg dobrega ušesa — dobro voljo.

Ob pol 14. uri je zaključil tov. predsednik zborovanja.

R. Pleskovič, predsednik; D. Lunder, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ZA MARIBOR DESNI BREG je imelo svoje redno zborovanje dne 3. aprila 1932. v Mariboru. Od 93 vpisanih je bilo 78 navzočih.

Pred zborovanjem je bila hospitacija pri praktičnem telovadnem nastopu moderne mladinske telovadbe tov. Lavrenčiča z deco iz šole Studenci. Po nastopu pa je imel izredno poljudno, zanimivo in strokovnjaško predavanje o telesni vzgoji mladine.

Pred prehodom na dnevni red sta prispeča g. sreski šolski načelnik Makar in g. sreski šolski nadzornik Koropec. Oba je tov. predsednik Hren iskreno pozdravil kot velika prijatelja šole in učiteljstva ter ju prosil za nadaljno naklonjenost. G. sreski načelnik se je učiteljstvu zahvalil za požrtvovalno delo in pomoč ter pozival, da i v teh težkih

časih vztraja na delu za dobrobit naroda in države.

Situacijsko poročilo je podal tov. predsednik in omenil težnje v poslanskih krogih radi izpremembe zakona o narodnih šolah, prizadevanje sekcije za spremembo uredbe o naravnih stanovanjih, napredovanje učiteljstva, nastavitve novincev, upokojitve, o učit. žen. roč. del. šolnici, učnem načrtu za osn. šole, nadaljevalnem šolstvu, nabavljalnih drugih.

Po izčrpnem poročilu o izrednem posvetovanju predsednikov vseh sreskih učiteljskih društev je bilo govora o premeščanju in namestitvah učiteljstva, kjer mora biti vodilo šolsko delo, vse drugo pride šele potem in o novih zvezkih.

Sklenjeno je bilo: knjižnica našega društva se po ureditvi izroči Pedagoški centrali v uporabo.

Za Porekarjev kamen smo za Učit. dom zbrali tekem zborovanja 352 Din.

Sprejet je bil predlog tovariša Hrena za poenostavljenje in smotreno ureditev uradovanja prosvetnih oblastev.

Anton Hren, predsednik; Ivan Šeško, tajnik.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 16. aprila 1932. na Rečici ob Savinji. Udeležba 64%.

Hospitalni smo pri tov. Eli Rottovi, ki ima poizkusni razred. — Izbrala si je temo »Pošta«. Podala je sliko strnjenežne pouka, kakor ga zahteva novodobna moderna šola. K uspehu smo ji čestitali. Za ta pouk je treba intenzivne priprave, učitelj mora biti zelo dober psiholog, iskren prijatelj otrok, zraven pa še močna osebnost.

Dopisi so se prečitali in vzeli v pretres. V »Objasnitvi položaja« po predsedniku sekcije tov. Dimniku, ki je bil v Beogradu, je tudi točka glede imenovanja preglednika za naš srez, sekcija se ne strinja z njim. K besedi se oglašajo prizadeti tov. Korban sam in nam pojasni celo zadevo, kako je prišlo do njegovega imenovanja preglednikom. Nato predlaga tov. Tratnik »Izjavo«, za katero so vsi navzoči glasovali.

Po laiških osebah se je govorilo, da smo našega tovariša predsednika volili prisiljeno pod nekakim pritiskom. Zato predlaga tov. Tratnik, da podamo »Izjavo« glede izvolitve. Soglasno sprejeto.

Sekcijo prosimo za znižanje članarine, kakor tudi naročnine naših listov.

Prihodnje zborovanje določi tovariš predsednik.

J. Kotnik, predsednik; Iva Černe, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KRŠKEM je imelo redno zborovanje 9. t. m. v Mokronogu. Navzočih je bilo 51 članov in članic. Predsednik Brezovar Matija je pozdravil vse navzoče, zlasti sreskega šolskega nadzornika tov. Levstik Leopolda ter novostopivše članice in člane. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil 17. 11. 1931. preminulega tov. Ivana Lapajneja, ravnatelja meščanske šole v poklju, ki je bil zaveden, neumorno delaven učitelj in pisatelj. Od l. 1899. do 1904. je bil tudi predsednik našega učiteljskega društva.

Nato je prešel predsednik na dnevni red. Poudarjal je potrebo društvenih zborovanj, ki so prava slika in kažejo moč ter disciplino organizacije, kjer se z uspehom uveljavljajo vsi in ki dajo moralno podporo našim voditeljem, ki zaslužijo zahvalo in priznanje.

Vsi navzoči so vzeli v vednost vse došle okrožnice sekcije JUU ter sprejeli skupno 9 predlogov, odnosno peticij v zadevi znižanja članarine, izhajanja »Učiteljskega Tovariša«, zmanjšanja letnih društvenih zborovanj, spremembe pravil § 37., skopčnosti, ako je vsaj ena petina polnopravnih navzočih članov, izposlovanja polovične vožnje na državnih avtobusih, ukinitve obveznih uradnih učiteljskih konferenc, istotako odloka min. prosvete, ki zahteva za učiteljstvo predhodno dovoljenje za vlaganje privatnih tožb na sodiščih, pošiljanja pošilk, ki jih šole ne naročajo ter stališča vsled prevelikega števila nezaposlenega učiteljstva, kakor tudi odobravanja podvzetih korakov od strani sekcije v svrhu zaščite članstva, omiljenja odredb naravnih stanovanj in kuriva i. dr.

Tov. Joža Turk iz Št. Ruperta je za tem podal svoj skrbno sestavljen referat »O duševnosti otroka«, kateremu so vsi prisotni sledili z zanimanjem.

Na predlog tov. Janke Vaniča so bili soglasno izvoljeni kot delegati za pokrajinsko skupščino tov. Herbst, Znidaršič, Möderndorfer, kot namestniki pa Bizjan, Verdri, Kneisel.

Delegata za državno skupščino določi ožji društveni odbor. (Op. sek.: Proti pravilom!)

Ko je bil dnevni red izčrpan, je predsednik ponovno pozval vse tovariše in tovarišice k vztrajnemu delovanju, poudarjal, da je posebno sedaj potrebno, da se oklenemo organizacije, ki jo bodo razni nezadovoljneži znali ceniti šele tedaj, ko je ne bi imeli in se morali zatekati k drugim kategorijam stanov.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo dne 9. aprila t. l. v Celju. — Navzočih 165, t. j. 81%.

1. Predsednik tov. Gosak otvoril zborovanje z apelom na navzoče, da tudi v teh težkih razmerah ne klonijo ter z znanim učiteljskim optimizmom in idealizmom vztrajajo pri delu za mladino in narod.

2. Pri obravnavi dopisov razpravlja predsednik obširneje o dopisu sekcije glede disciplinskih zadev učiteljstva ter o izstopanju članstva iz organizacije. V dosegu dobrih od-

nošajev med SKJ in JUU je društvo storilo potrebne korake v smislu okrožnice.

3. Tov. Planer poroča o društvu »Učitelj. dom« v Mariboru, ki je tik pred uresničenjem svojega cilja. Toplo priporoča Uč. gospodarsko poslovalnico. Ako postanemo njeni člani in kupujemo potom zadruge, koristimo sebi in pripomoremo njenemu namenu, da se čim prej gospodarsko osamosvojimo. — O Samopomoči za učiteljske otroke referira tov. Volavšek. Tovarišice dobijo pravila in pojasnila pri društvu. Tovarišica Schreinerjeva izčrpno poroča o občnem zboru Pedag. centrale v Mariboru, ki uspešno širi pot delovni šoli. Tov. Gosak kot predsednik banov, odbora za kmetij in gospod. nadaljevalno šolstvo izreče priznanje učiteljstvu, delujočemu na teh šolah, in sporoči, da je z banov. proračunom šolam zagotovljen obstoj. Predsednik društvenega nadzornega odbora tov. Sevnik poroča o reviziji in ugodnem stanju društvene blagajne in stavi predlog o plačevanju članarine, ki je bil sprejet.

4. Sprejete so bile sledeče resolucije z željo, da jih objavi »Učiteljski Tovariš«.

I. Kritični časi zahtevajo, da glavni odbor in sekcija JUU posvetita in osredotočita vse delovanje izključno materialnim interesom in obrambi pravic svojega članstva.

II. Glavni odbor in sekcija naj zlasti delujeta na to, da čimprej izide naredba k § 29. in 62. finanč. zakona za l. 1932/33., po katerih se vrednost za naravn. stanovanje in stanarina ne odbija.

III. Sekcija naj nemudoma pokrene, da se učitelj. pripravnikom ne odtrjujejo nikak zneski, ker jim sedanji prejemki absolutno ne zadoščajo za življenje. Kljub mladoletnemu idealizmu je nemogoče vsako delo brez potrebnih materialnih sredstev.

IV. V nujni zvezi z znižanjem službenih prejemkov učiteljstvu je istočasno znižanje vseh njegovih denarnih dajatev za življenjske potrebščine, razne naročnine in članarine.

Apeliramo na vse organizacije in društva, da ne reflektirajo na sodelovanje učiteljstva, v kolikor je to zvezano z denarnimi žrtvami učiteljstva. Prosimo sekcijo JUU, da ona prednjači v razumevanju našega položaja in izvede sorazmerno znižanje organizacijskih dajatev z redukcijami v izdajanju »Tovariša« in »Popotnika«, pri potovanjih na razne seje in pri osebnih nagradah.

V. Z ozirom na težko gmotno stanje mnogih, zlasti mlajših tovarišev (ic) naj sekcija izposluje pri Savezu SKJ, da priporoča svojim društvom, da od izvršujočih članov učiteljev (ic) ne pobirajo članarine.

VI. Šolska administracija se je v zadnjih letih v škodo šol. in izvenšol. dela upraviteljev pomnožila prekomerno ter obremenjuje tudi šol. proračune v izmeri, ki je ravno v nasprotju z zahtevo o varčevanju. Številne nove tiskovine v 3—4 izvodiših so v nasprotju z znižanjem proračunskih postavk ter bodo povsod prvotni zneski prekoračeni.

Prepričani smo, da se da šol. administracija v mnogem brez škode poenostaviti, kar bo v korist šole, narodnega izobraževanja, javne uprave in varčnosti. Zato prosimo sekcijo, da pokrene to perečo zadevo pri bankski upravi, zainteresira pa za njo tudi izvršni odbor, ki naj posreduje v prilog pri ministrstvu prosvete.

VII. Da bo banov. skupščina hitro potekala in se bo končala ob navzočnosti vseh delegatov, predlagamo:

a) Dnevni red skupščine obsegaj samo sedaj aktualna vprašanja. Predavanja na delegacijskih zborovanjih niso umestna.

b) Poročila funkcionarjev naj objavi »Učiteljski Tovariš« pred skupščino pravčasno.

5. Državni tožilec g. dr. Juhart predava o ciljih mladinske zakonodaje in sodstva v Jugoslaviji. O primerjanju s starim avstrijskim zakonom podčrta ogromne vrline novega zakona, ki je osnovan na povsem modernih psiholoških principih: upošteva kaznenčno individualnost, poudarja vzgojni moment in v doseg svojega namena pritegne k sodelovanju poleg vzgojnih faktorjev tudi izobrazbenstvo vobče.

Članstvo je sledilo z izredno pozornostjo obširnemu predavanju in je z burnim aplavzom nagradilo g. predavatelja.

+ J. U. U. SRESKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO — VZHODNI DEL je zborovalo 6. februarja v Mostah.

Zapisnik zadnjega zborovanja se je dopolnil s sklepi, ki so bili na tem zborovanju sprejeti, a vodstvu niso bili dostavljeni in so se nanašali na neko okrožnico vodstva.

Ta okrožnica je bila ponoven predmet debate in pojasnil predsednikovih. K predsednikovu poročilu o seji društvenih predsednikov sta dodala tov. Lušič in tov. Kosova nekaj kritičnih pripomb. Z ozirom na dejstvo, da je bila ta seja proglašena kot zaupna, je bil sprejet sledeči sklep:

Stojimo na stališču, da pri članskih zborovanjih in sejah ne moremo govoriti o kakih tajnostih ali javnosti in morajo le-te biti načelno dostopne vsakemu članu.

Sledilo je zanimivo in izredno kritičnega stališča sestavljeno predavanje tovariša Erjavca, ki naj bi predstavljalo nekaj uvod v problematiko učiteljskega izvenšolskega dela, a je naznačilo že cel program za učiteljevo izvenšolsko udejstvovanje, opredeljujoč ga v prosvetni, gospodarski in politični smeri. Brezobzirno je predavatelj razdiral iluzije o našem kulturnem pionirstvu in reduciriral naše zasluge na dejstvo, da smo pač imeli idealne delavce vedno v svojih vrstah, da je med učiteljstvom mnogo idealnega hotenja, da pa kot stan v celoti nismo v tem pogledu nikoli imeli pravega vodstva, niti širokega kritičnega pogleda na celotni položaj našega naroda in našega kmetijskega ljudstva ter na globlje pogoje ljudskega delovanja. Predavatelj je posamezne trditve podpiral z dokumenti, pri čemer se je večkrat skliceval na »Učiteljskega Tovariša« iz one dobe.